

SOORTGERICHT ONDERZOEK KERKUIL, STEENUIL EN ROEK

Uitbreiding begraafplaats De Plantage

Gemeente Barneveld

12 JULI 2018

Contactpersonen

F. VOLBEDA

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

H.B. BOUMAN
Adviseur ecologie

T +31 611562389
M +31 611562389
E Herman.Bouman@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 4205
3006 AE Rotterdam
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED EN INGREEP	6
2.1	Beschrijving plangebied	6
2.2	Ontwikkeling	7
3	SOORTGERICHT ONDERZOEK	8
3.1	Methodiek	8
3.1.1	Kerkuil	8
3.1.2	Steenuil	8
3.1.3	Roek	8
3.2	Kerkuil	9
3.2.1	Resultaten	9
3.2.2	Effectbeschrijving	9
3.3	Steenuil	9
3.3.1	Resultaten	9
3.3.2	Effectbeschrijving	9
3.4	Roek	15
3.4.1	Resultaten	15
3.4.2	Effectbeschrijving	15
4	CONCLUSIE EN ADVIES	18
4.1	Kerkuil	18
4.2	Steenuil	18
4.3	Roek	18
4.4	Algemene mitigerende maatregelen	18

BIJLAGEN

BIJLAGE A FOTO-IMPRESSIE	19
---------------------------------	-----------

COLOFON	21
----------------	-----------

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Barneveld is voornemens de begraafplaats De Plantage uit te breiden. Hierbij is een plangebied van circa 3,3 hectare ten westen van de bestaande begraafplaats en tevens de overzijde van de Oldenbarnevelderweg aangewezen. Als gevolg van het voornemen zouden de hier aanwezige gras- en akkerlanden worden omgezet en ontwikkeld tot geschikte locatie als begraafplaats. Het is nog niet duidelijk welke overige werkzaamheden precies worden uitgevoerd binnen het plangebied. Bij het opstellen van deze quick scan en soortgericht onderzoek is ervan uitgegaan dat de bomenrij aan de Oude Kleuterweg gehandhaafd blijft.

Werkzaamheden ten behoeve van deze ontwikkeling kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, en daarmee tot overtredingen van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd). Derhalve is door Arcadis een quick scan Soortbescherming (Arcadis, 2018. Quick scan soortbescherming Uitbreiding Begraafplaats De Plantage - Gemeente Barneveld. d.d. 22 maart 2018) uitgevoerd. Uit deze quick scan is naar voren gekomen dat aanwezigheid van een aantal beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten kan worden. Het gaat om de soorten steenuil, kerkuil en roek. Om aan- of afwezigheid van deze soorten te bepalen is door Arcadis soortgericht onderzoek uitgevoerd.

Voorliggende rapportage gaat in op de resultaten van het soortgericht onderzoek en, indien noodzakelijk, de vervolgstappen die vanuit de Wnb noodzakelijk zijn om overtreding te voorkomen.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het plangebied en de ingreep. Hoofdstuk 3 begint met de methodiek van het soortgericht onderzoek per soort(groep). Vervolgens wordt per soort(groep) ingegaan op de resultaten van het soortgericht onderzoek waarna de effecten als gevolg van de werkzaamheden worden beschreven. Deze rapportage eindigt met hoofdstuk 4 waarin de conclusie en indien noodzakelijk advies over de te nemen vervolgstappen zijn opgenomen.

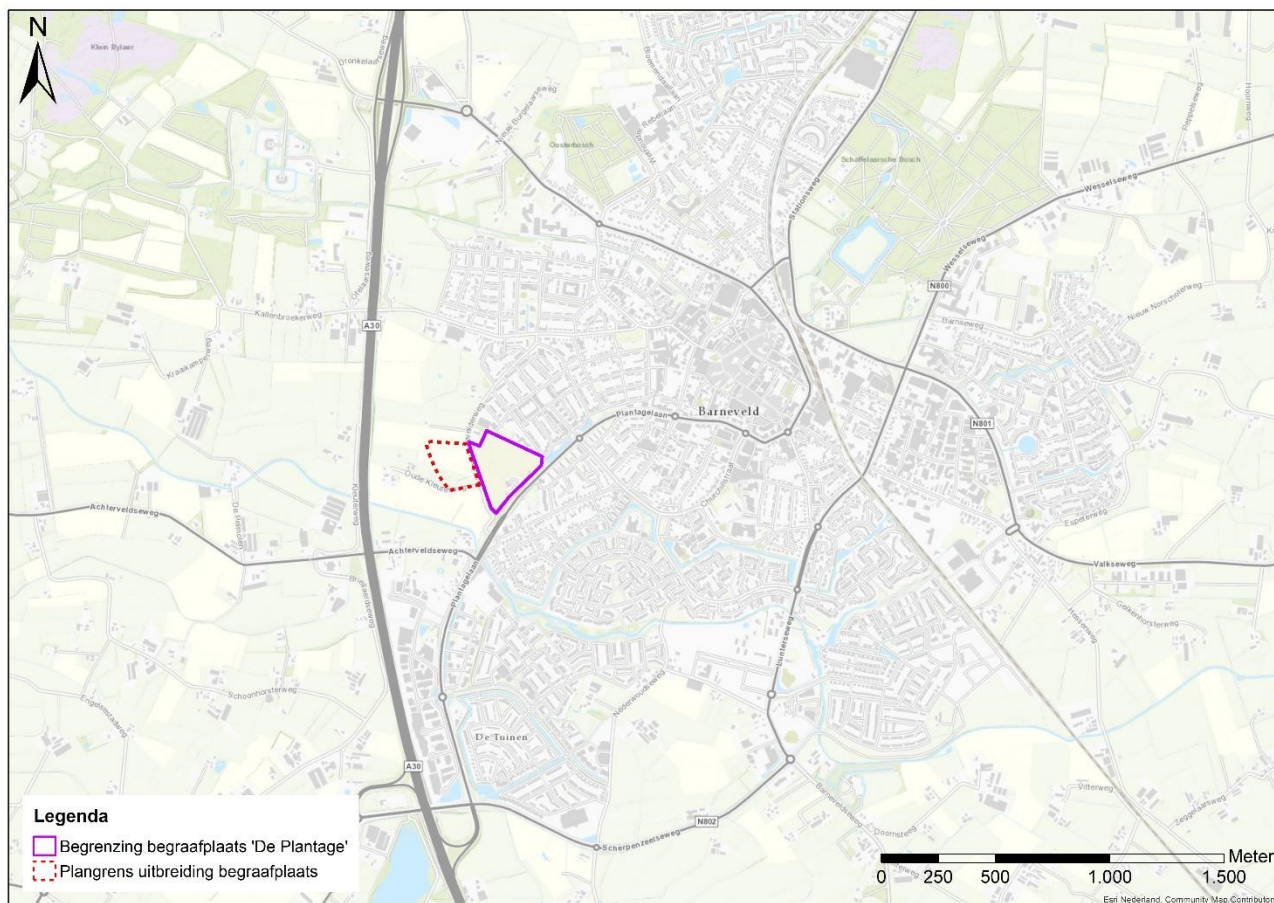
2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Beschrijving plangebied

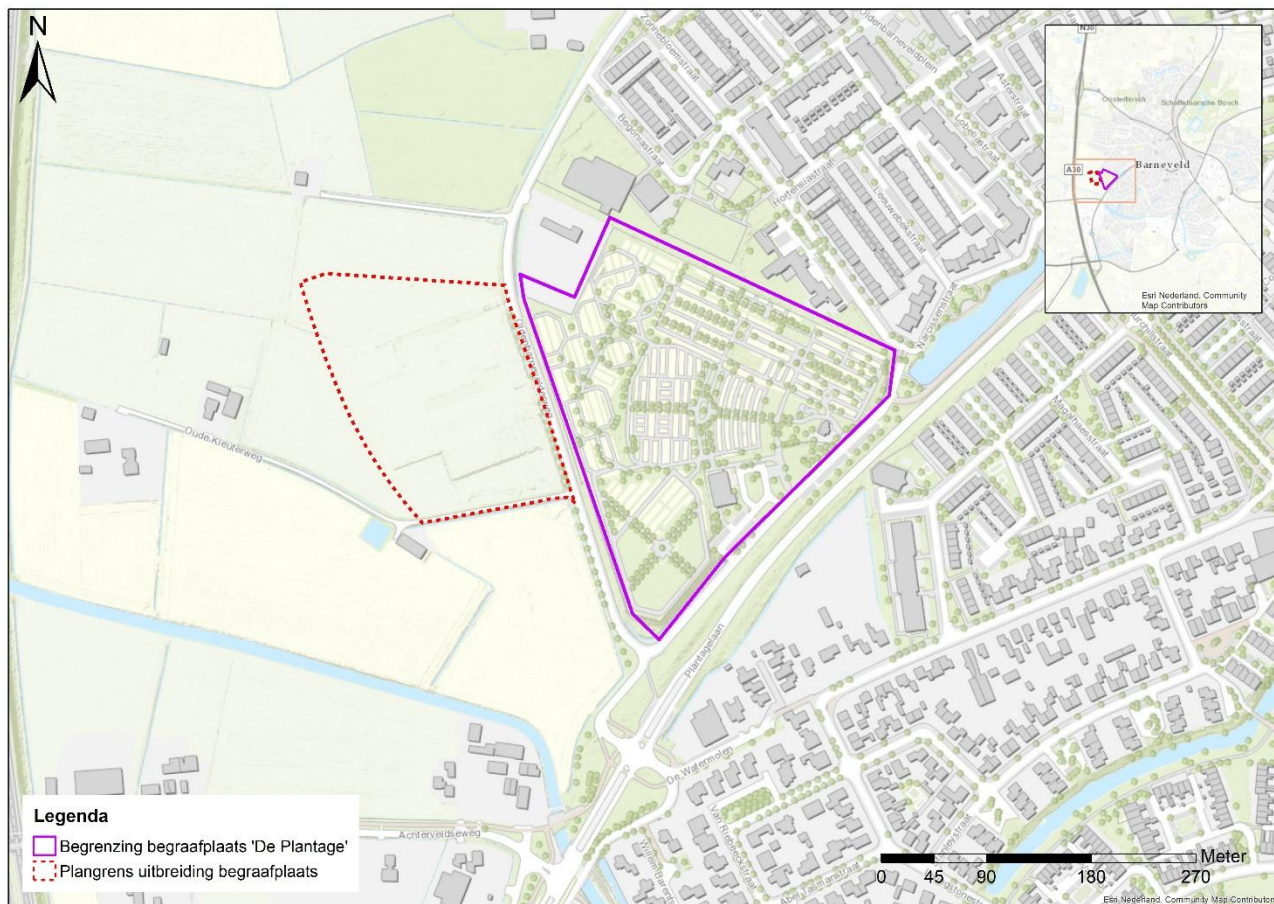
De begraafplaats ligt direct ten westen van het dorp Barneveld in de gelijknamige gemeente Barneveld in de Provincie Gelderland (zie Figuur 2-1). Omdat de verwachting is dat de huidige begraafplaats over enkele jaren vol is, wordt direct ten westen van de huidige begraafplaats, aan de overzijde van de Oldenbarnevelderweg, naar uitbreiding gezocht (zie Figuur 2-2).

Het plangebied bestaat uit 3,3 ha agrarische percelen, die op het moment van het veldbezoek worden gebruikt als bebouwd akker- en grasland. Het zuiden van het plangebied grenst aan de Oude Kleuterweg waar een bomenrij van zomereiken en een ruwe berk staat. Ter hoogte van de Oude Kleuterweg zijn ook twee smalle watergangen aanwezig, die beide tijdens het veldbezoek deels drooggefallen waren. De bermen bestaan hoofdzakelijk uit intensief beheerd en stikstofrijk Engels raaigras. Er is op de Oude Kleuterweg verder geen verlichting aanwezig.

Ten westen en ten noorden van het plangebied liggen enkele boerenbedrijven. Direct ten zuidwesten van het plangebied ligt tevens restanten van een oude schuur met puin en ruige vegetatie (onder andere bramen). Aan de rand van het noordoostelijk deel van het plangebied, in de uitsparing van het plangebied, loopt een hoogspanningslijn die over de Oldenbarnevelderweg naar een verdeelstation loopt dat direct ten het noorden van de huidige begraafplaats ligt. Tussen het plangebied en de Oldenbarnevelderweg zijn laanbomen gesitueerd en een deels drooggefallen watergang.

Figuur 2-1: Locatie begraafplaats De Plantage (paarse kader) en het plangebied voor de uitbreiding (rode kader) ten opzichte van de bebouwde kom van Barneveld.

Figuur 2-2: Topografische detailweergave van het plangebied voor de uitbreiding van de begraafplaats (rode contour) ten opzichte van de begraafplaats (paarse contour)

2.2 Ontwikkeling

De gemeente Barneveld is voornemens om de begraafplaats De Plantage uit te breiden. Hiervoor is direct ten westen van de huidige begraafplaats, aan de overzijde van de Oldenbarnevelderweg, een plangebied aangewezen van circa 3,3 ha.

Het is nog onbekend wat de exacte werkzaamheden zullen zijn, maar deze omvatten in ieder geval alle activiteiten die noodzakelijk zullen zijn om de gronden geschikt te maken als begraafplaats. Hierbij worden waarschijnlijk wandelpaden aangelegd en bosschages gepland. Bekend is dat de bomenrij die gesitueerd is aan de Oude Kleuterweg en de laanbomen tussen het plangebied en de Oldenbarnevelderweg gehandhaafd blijven. De exacte planning van de werkzaamheden is nog onbekend.

3 SOORTGERICHT ONDERZOEK

3.1 Methodiek

3.1.1 Kerkuil

Tijdens het soortgericht onderzoek is gekeken naar sporen en individuen die gedurende de schemering en de nacht actief zijn in het plangebied en de omgeving. Daarnaast is ook gelet op de roepende dieren.

Bij het eerste en tweede veldbezoek zijn de gebouwen binnen het plangebied geïnspecteerd op sporen van de kerkuil.

In totaal zijn drie bezoeken gebracht aan het plangebied van circa 2,5 à 3 uur per veldbezoek. In onderstaande tabel zijn de weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken opgenomen.

Tabel 3-1: Verantwoording veldbezoek

Datum	Weersomstandigheden
26 maart 2018	10°C, bewolkt, 2 Bft
3 april 2018	12°C, helder, 3 Bft
12 april 2018	14°C, helder, 3 Bft

3.1.2 Steenuil

Tijdens het soortgericht onderzoek is gekeken naar sporen en individuen die gedurende de late middag, schemering actief zijn in het plangebied en de omgeving.

Het onderzoek is uitgevoerd conform Kennisdocument Steenuil (BIJ12). Het onderzoek heeft plaatsgevonden gedurende de voortplantingsperiode in de avondschemer, vanaf een halfuur na zonsondergang tot middernacht. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsopnamen van de territoriumroep van het mannetje. Een reactie op de geluidsopnamen van een mannetje duidt op een territorium. Indien een territorium aanwezig is, wordt onderzocht of een nestplaats aanwezig is en wat de omvang van het leefgebied is. Het onderzoek naar steenuilen is gecombineerd met het onderzoek naar kerkuilen. Zie Tabel 3-1 voor de weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken.

3.1.3 Roek

Tijdens de quick scan Soortenbescherming is reeds een inventarisatie gemaakt van de locaties waar roeken actief waren met paarvorming en nestbouw.

Tijdens het soortgericht onderzoek is verder gekeken naar indicaties van nestbouw, bezette nesten en hoeveelheid broedparen en foeragerende roeken. Het onderzoek is uitgevoerd conform Kennisdocument Roek (BIJ12). Hierbij zijn twee veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen waarbij het tweede veldbezoek ná 15 april plaats heeft gevonden. Tijdens de veldbezoeken zijn de omliggende percelen gras- en akkerland geïnventarieerd op foeragerende roeken en is de omgeving van het plangebied verder geïnventarieerd op mogelijke aanwezigheid van broedparen.

Datum	Weersomstandigheden
29 maart 2018	11°C, bewolkt, 3 Bft
18 april 2018	20°C, helder, 2 Bft

3.2 Kerkuil

3.2.1 Resultaten

Uit de veldbezoeken is gebleken dat de bebouwing rondom het plangebied niet gebruikt worden als nest- en verblijfplaats. Er zijn verder geen activiteiten van kerkuil waargenomen. In de omgeving van het plangebied zijn ook geen kerkuilen waargenomen. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de kerkuil. Een eventuele foeragerende exemplaar van de kerkuil is natuurlijk nooit uit te sluiten maar er zijn geen belangrijke functies voor de kerkuil vastgesteld.

3.2.2 Effectbeschrijving

Binnen het plangebied en de omgeving zijn geen kerkuilen waargenomen. Effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn daarom uitgesloten.

3.3 Steenuil

3.3.1 Resultaten

Uit het onderzoek is gebleken dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenuil. In de noordelijke nok van de paardenstal aan de Oldenbarnevelderweg 72A is verblijfplaats van steenuil vastgesteld. Deze locatie bevindt zich circa 75 meter ten noorden van het plangebied. Op deze locatie zijn tevens poepsporen aangetroffen van steenuil (zie Figuur 4-2 in Bijlage A).

Van bewoners aan de Oldenbarnevelderweg 66 is vernomen dat de nok van hun noordelijke woonhuis door de steenuilen wordt gebruikt als rustplaats.

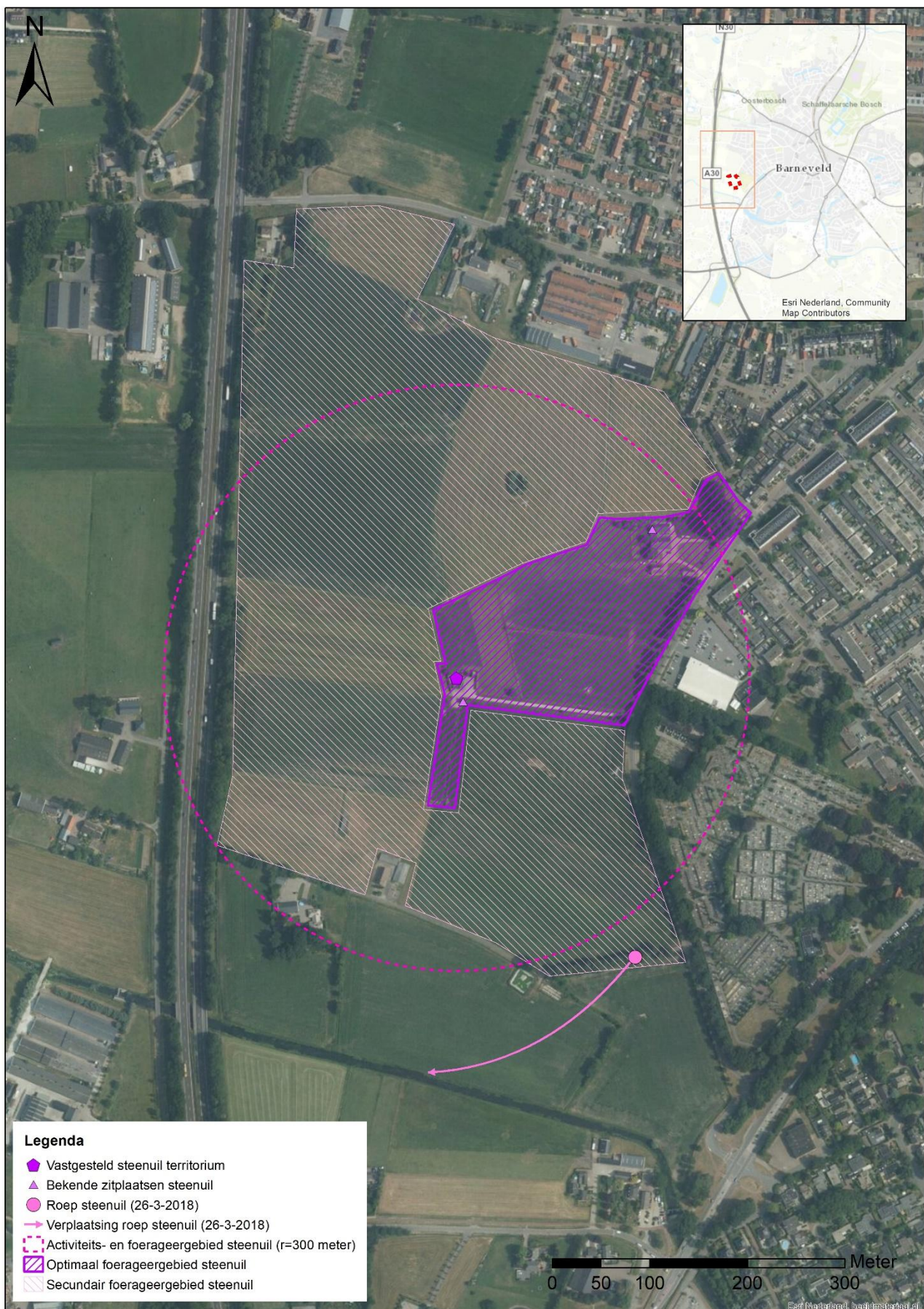
Tijdens het veldbezoek is daarnaast nabij de Oude Kleuterweg een roepende steenuil gehoord. Hiervan is verder geen territorium nabij het plangebied vastgesteld. Uit het soortgericht onderzoek komt naar voren dat het plangebied leefgebied vormt van de steenuil als secundair foerageergebied. Met name de graslanden circa 40 à 70 meter ten noorden van het plangebied, rondom de boerderij aan de Oldenbarnevelderweg 66, bevatten geschikt foerageergebied bestaande uit faunarijke, ruige graslanden en paardenweitjes (zie Figuur 3-6).

Het kennisdocument Steenuil (BIJ12) stelt dat het activiteitsgebied rond de nestplaats slechts enkele honderden meters is en tijdens het broedseizoen nog minder. Territoria van steenuilen in Nederland beslaan hierbij vaak 5 tot 30 hectare, afhankelijk van de kwaliteit van het gebied voor de steenuil. Uit het soortgericht onderzoek blijkt dat met name de struweelhaag direct ten zuiden van de paardenstal en de percelen ten noorden van de paardenstal en rondom de boerderij aan de Oldenbarnevelderweg 66 primair foerageergebied vormen (zie Figuur 3-1). Deze percelen bestaan uit (ruige) graslanden en paardenweitjes met ruige overhoekjes (zie Figuur 4-3 in Bijlage A). In vergelijking met de naastgelegen waar afgewisseld wordt tussen grasland en akkerbouw (mais) lijken deze percelen tevens elk jaar uit grasland te bestaan (zie Figuur 3-3 t/m Figuur 3-5). Het primaire foerageergebied beslaat circa 4,65 ha. De verdere omliggende gras- en akkerlanden vervullen naar waarschijnlijkheid enkel een rol als secundair foerageergebied dat uit circa 23 ha bestaat binnen een straal van 300 meter van het vastgestelde territorium.

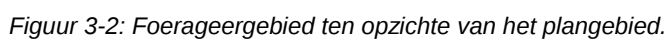
Figuur 3-2 laat zien dat het plangebied buiten de percelen ligt die deel uitmaken van het primaire foerageergebied en dat het enkel secundair foerageergebied beslaat. Enkel de noordwestelijk punt van het plangebied schampt een haag ten zuiden van de paardenstal wat optimaal foerageergebied vormt. Van het secundair foerageergebied gaat maar een klein deel verloren als gevolg van de omzetting en ontwikkeling van de uitbreidingsplannen. In zijn totaliteit blijft er na de ontwikkeling nog 20,3 ha aan secundair en 4,65 ha aan primair foerageergebied over.

3.3.2 Effectbeschrijving

Gelet op het ruime aanbod aan resterend secundair foerageergebied en het behoud van het primaire foerageergebied is verlies van leefgebied zeer minimaal. Daarnaast vinden de werkzaamheden plaats buiten het broedseizoen van steenuil. Effecten op steenuil zijn daarom uitgesloten.

Figuur 3-1: Resultaten soortgericht onderzoek naar steenuil rondom het plangebied.

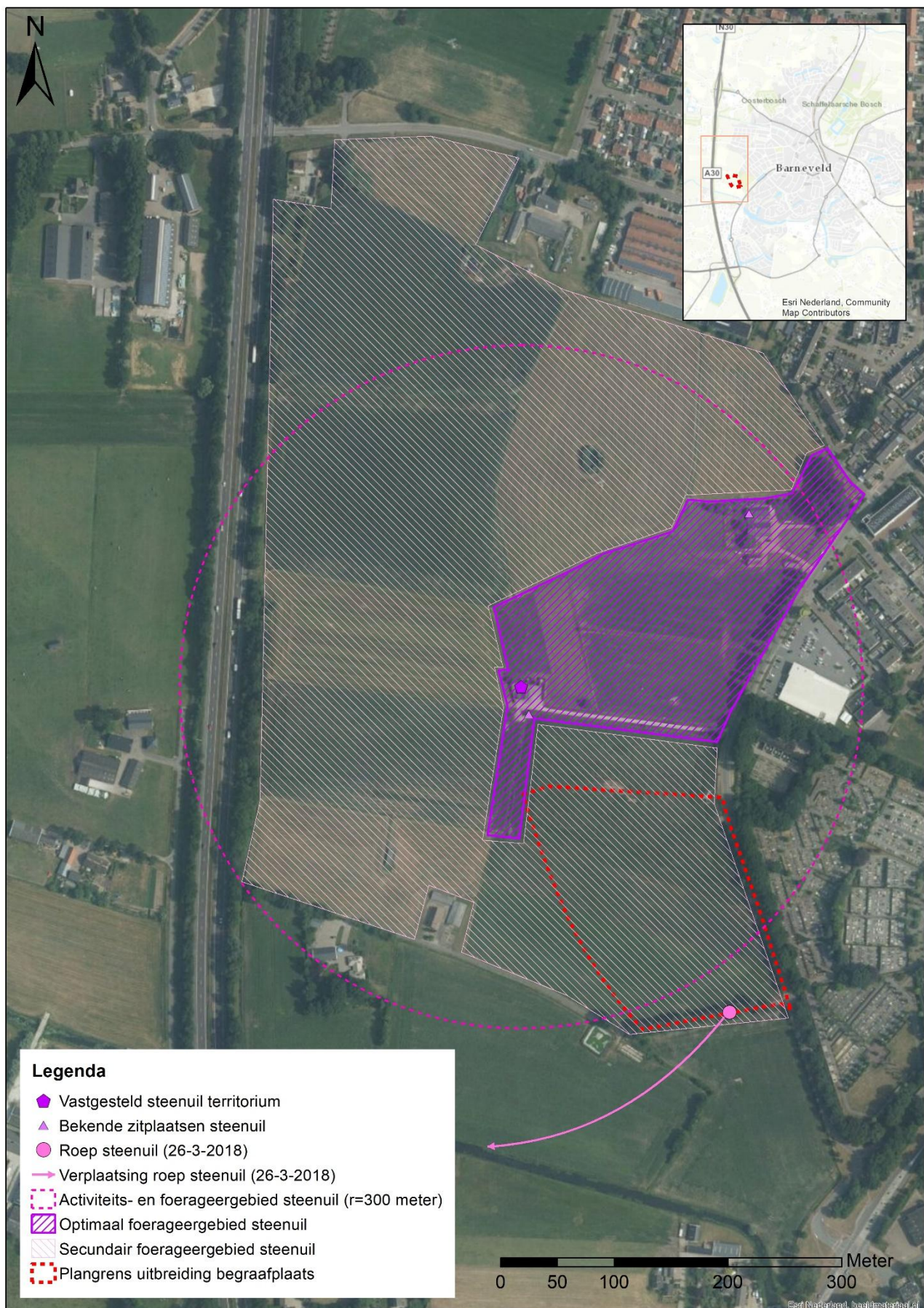
Figuur 3-3: Luchtfoto van de gras- en akkerlanden tussen de A30 en de bebouwing van Barneveld in 2013 (links) en 2014 (rechts).

Figuur 3-4: Luchtfoto van de gras- en akkerlanden tussen de A30 en de bebouwing van Barneveld in 2015 (links) en 2016 (rechts).

Figuur 3-5: Luchtfoto van de gras- en akkerlanden tussen de A30 en de bebouwing van Barneveld in 2017.

Figuur 3-6: Resultaten soortgericht onderzoek naar steenuil rondom plangebied.

3.4 Roek

3.4.1 Resultaten

Uit het onderzoek is gebleken dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van twee kolonies roeken. Ter hoogte van de Lidl aan de Oldenbarnevelderweg bevindt zich een kolonie waar tijdens het veldbezoek van 18 april vijf bezette nesten zijn gesteld. Daarnaast bevinden zich in de bomen ten noorden van de boerderij aan de Oldenbarnevelderweg 66 drie bezette nesten (zie Figuur 3-7). Deze laatste groep is volgens een lokale IVN'er een nieuwe groep en betreft waarschijnlijk een sub-kolonie van de kolonie bij de Lidl. Uit het soortgericht onderzoek komt naar voren dat het plangebied en de omgeving daarvan door beide groepen gebruikt wordt als foerageergebied (zie Figuur 3-7).

Het kennisdocument Roek (BIJ12) stelt dat er binnen een straal van 1.500 meter 1,5 ha aan (vochtig) gras- en akkerland moet zijn. Met de in totaal acht getelde broedparen zou er dus binnen een straal van 1.500 meter minimaal 12 ha aan foerageergebied aanwezig moeten zijn.

Doordat beide roekenkolonies in het oosten direct grenzen aan de bebouwing van Barneveld, zijn de gras- en akkerlanden tussen de A30 en Barneveld van groot belang voor de kolonies en kunnen deze worden beschouwd als primair foerageergebied. Tijdens de veldbezoeken is vastgesteld dat deze graslanden frequent worden gebruikt door beide kolonies om te foerageren (zie Figuur 3-7). In zijn totaliteit beslaat dit primaire foerageergebied circa 40 ha.

Als gevolg van de ontwikkeling van de uitbreiding begraafplaats De Plantage zou er circa 3,3 ha gras- en akkerland worden omgezet tot gronden geschikt voor dit voornemen. Hierdoor blijft er nog 36,7 ha aan primair foerageergebied over en dus ruim boven de noodzakelijke minimale 12 ha die het Kennisdocument stelt (BIJ12). Daarnaast blijven de graslanden waar roek het meest frequent foeragerend is gezien, de graslanden ten noorden van de paardenstal aan de Oldenbarnevelderweg 72A en rondom de boerderij aan de Oldenbarnevelderweg 66, in stand. Tot slot bevinden zich ten westen van de A30 en ten noorden van Barneveld nog tussen de 220 á 250 ha aan gras- en akkerland binnen de straal van 1.500 meter wat als potentieel alternatief foerageergebied kan dienen (zie Figuur 3-8).

3.4.2 Effectbeschrijving

Gelet op de het areaal aan alternatief geschikt foerageergebied in de directe en verdere omgeving van beide kolonies roeken, én de instandhouding van de graslanden waar roek het meest frequent foeragerend is waargenomen, zijn effecten als gevolg van de werkzaamheden voor roek uitgesloten.

Figuur 3-7: Resultaten soortgericht onderzoek naar roek rondom het plangebied.

4 CONCLUSIE EN ADVIES

4.1 Kerkuil

Uit het soortgericht onderzoek is gebleken dat het plangebied geen functie heeft voor de kerkuil. Effecten op kerkuilen als gevolg van de werkzaamheden zijn daarom uitgesloten. Verdere vervolgstappen vanuit de Wnb zijn daarom niet aan de orde.

4.2 Steenuil

In totaal is één territoria van steenuil vastgesteld direct ten noorden van het plangebied. Door de werkzaamheden gaat slechts een minimaal areaal van secundair leefgebied verloren en is er voldoende geschikt alternatief aanwezig. Daarnaast vinden de werkzaamheden plaats buiten het broedseizoen van steenuil. Effecten op steenuil als gevolg van de werkzaamheden zijn daarom uitgesloten. Verdere vervolgstappen vanuit de Wnb zijn daarom niet aan de orde.

4.3 Roek

Uit het soortgericht onderzoek is gebleken dat het plangebied onderdeel uitmaakt van foerageergebied van de roek. De directe en verdere omgeving biedt echter nog ruimschoots potentieel alternatief foerageergebied. Effecten op roek als gevolg van de werkzaamheden zijn daarom uitgesloten. Verdere vervolgstappen vanuit de Wnb zijn daarom niet aan de orde.

4.4 Algemene mitigerende maatregelen

Zoals in de quick scan (Arcadis, 2018. Quick scan soortbescherming Uitbreiding Begraafplaats De Plantage - Gemeente Barneveld. d.d. 22 maart 2018) genoemd, dient rekening gehouden te worden met aanwezigheid van broedvogels en algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën (zorgplicht):

Maatregelen ten behoeve van algemene broedvogels

- Voorkom altijd schade aan broedvogels. Werk buiten het indicatieve broedseizoen (buiten half maart-half juli). Sommige vogels hebben een afwijkende broedperiode.
- Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden.
- Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

Maatregelen ten behoeve van vleermuizen

- De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige ecooloog met specifieke kennis op het gebied van de betreffende soort.
- De werkzaamheden vinden in principe plaats in periode als vleermuizen de bomen aan de Oude Kleuterweg niet gebruiken als verblijfplaats, indicatief van december t/m maart, in overleg met een deskundige ecooloog met specifieke kennis op het gebied van vleermuizen.
- Indien de werkzaamheden wel plaatsvinden in de gevoelige periode voor vleermuizen wordt geen bouwverlichting op de bomenrij aan de Oude Kleuterweg gericht.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan.

Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht.
- Werk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten.
- Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.

BIJLAGE A FOTO-IMPRESSIE

Hieronder zijn foto's van de enkele relevante gebouwen en delen van het plangebied opgenomen voor zover deze nog niet opgenomen waren in de foto-impressie in de quick scan (Arcadis, 2018. Quick scan soortbescherming Uitbreiding Begraafplaats De Plantage - Gemeente Barneveld. d.d. 22 maart 2018).

Figuur 4-1: De paardenstal aan de Oldenbarnevelderweg 72A. In rood gearceerd de nok waarin territorium van steenuil is vastgesteld.

Figuur 4-2: Poepsporen van steenuil in de paardenstal.

Figuur 4-3: Graslanden ten noorden van de paardenstal en rondom de boerderij aan de Oldenbarnevelderweg 66.

Figuur 4-4: Bomen met de bezette roekennesten. Linker foto is locatie bij de Lidl, rechterfoto is locatie bij de boerderij aan de Oldenbarnevelderweg 66.

COLOFON

SOORTGERICHT ONDERZOEK KERKUIL, STEENUIL EN ROEK UITBREIDING BEGRAAFPLAATS DE PLANTAGE

KLANT

Gemeente Barneveld

AUTEUR

F. Volbeda

PROJECTNUMMER

C05062.000348.0200

ONZE REFERENTIE

079908956 B

DATUM

12 juli 2018

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

H.B. Bouman
Adviseur ecologie

VRIJGEGEVEN DOOR

H.B. Bouman
Adviseur ecologie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com